Śri Durvāsapāda

Śri Durvāsapāda Krama Shaivizmus A Kashmiri Tantrák realizációjának fokozatos útja

Publio

Śri Durvāsapāda Krama Shaivizmus A Kashmiri Tantrák realizációjának fokozatos útja

Śri Durvāsapāda

2016

Publio Kiadó

www.publio.hu

Minden jog fenntartva!

Krama Shaivizmus

A Kashmiri Tantrák realizációjának fokozatos útja

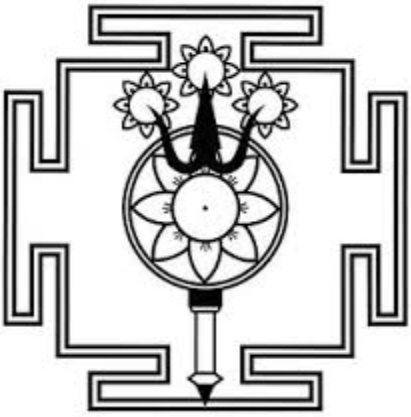

© Krama Vishwa Vidyalaya 2016

© Kashmir Shaivism Krama Shool

©© Minden jog fenntartva! Az adott mű szabadon másolható, terjeszthető, bemutatható és előadható a forrás feltüntetése mellett!

A mű nem módosítható és nem készíthető belőle átdolgozás, származékos mű!

Bevezetés

A Kashmiri Shaivizmus Krama iskolája

/Kaśmir (□□□□□□); Krama Vishwa Vidyalaya (□□□□ □□□□□ □□□□□□□□), - Krama Shaivism (□□□□ □□□□□□□□)

A fokozatos realizáció útja

A Shaivizmus fejlődése sokat köszönhet a Kashmiri újrafelismeréstan-nak (pratyabhijñā-śāstra), melynek köszönhetően a Krama is napvilágott látott. A Krama iskolát az ős bölcs Durvasa alapította, majd hanyatlása után a 7. században Erakanātha feltámasztotta. A Krama iskola számára a világ az isteni akarat emanációja, és látszólag különbözik az Istentől. Valójában Śiva visszfénye és álomképe, ill. gondolata. Mivel a lelkek azonosak Śivával, a megváltás Śiva és az egyes lélek lényegi azonosságának felismerésén, újrafelismerésén múlik. Ha a lélek újra felismeri magát mint Śiva, bekövetkezik számára a megváltás. A Krama iskola tanait a Saiva āgamákban és nigamákban alapozzák meg. Ezzel az irányzattal tart rokonságot a 14. sz.-i Saiva aszkéta és költőnő Lallaa költészete.

Semmi esetre sem követi minden Śiva hívő a kāpālikák és az aghorik veszedelmes útját. Valójában legtöbbjük messze mérsékeltebb Isten-megvalósítási utat jár, bár ezek magukban foglalhatnak olyan tantrikus szertartásokat is, mint a felszentelt társsal végzett szexuális egyesülés. Mindkét főáramlat és a bal-kezes Saiva hitek és gyakorlatok is mind megtalálhatóak észak és dél hatalmas tantrikus irodalmában.
Az āgamák – a szó egyszerűen „ami jön, ami érkezik” jelent – úgy határozzák meg magukat, mint a Védák előtti ősi bölcsességének újra értelmezései. A sötét kor (Kāli-yuga) keresőit úgy jellemzik, mint akiknek az erkölcsi szálak és az értelmi koncentráció hiányában hagyományosabb eszközökkel kell a felszabadulás ösvényét járni. Az nigagamákhoz hasonló śāstrákban, melyek metafizikája illetve gyakorlatai a Śaktira - Śiva női aspektusára - összpontosítanak, ugyanez a szándék jelenik meg.
(A brahmanák fő vonala azonban, akik elfogadják a Védák kinyilatkoztatásos

hitelességét, mind az āgamákat, mind a tantrikus śāstrákat (szentiratok) mint téves kinyilatkoztatásokat elvetik.)
Az āgamikus kánont hagyományosan huszonnyolc „gyökér” írásra (mula) és 207 másodlagos írásra (upāgamák) sűrítették össze. Vairochana, az i.sz. kilencedik századi bengáli herceg Pratistha-laksanashāra-samućāya írásában nem kevesebb, mint 113-at említ, melyből több a tantrákból származik. A Tamil tanító Tirumantiram munkájában a kilenc āgama egy csoportjára utal. Mivel életét általában az i.sz. hetedik századra teszik, ezen írásoknak nyilván az ezt megelőző korokból kell származniuk. E művekről azt tartják, hogy az i.sz. hatodik században keletkeztek India északi részén, de a rákövetkező századokban gyorsan elterjedtek, ennek ellenére már több száz évvel azelőtt is létezhettek.

A Saiva hagyomány szerint Śiva négy arcával a tantrák négy csoportját tanította: Garuda (a Sadyojata arcból jön elő), Vāma (a Vāmadeva arcból), Bhuta (az Aghora arcból) és Bhairava (a Tatpuruṣa arcból). A huszonnyolc āgama azonban Śiva Īśāna arcából jön elő. Néha azt mondják, Sadāśiva mind az öt arcával tanított.
Az alapvető āgamák legfontosabb munkáinak nevei a Kāmika (12 000 verset tartalmaz), az Ajiita, a Sahāshra, a Suprabheda (4666 verssel), a Raurava, a Makuta, a Mātanga és a Kirana (1991 verssel). A másodlagos āgamák legfontosabb művei a Mrigedra, a Vatula-suddhākhya, a Pauskāra (800 oldalas), a Kumara és a Shārdha-trisati-kālottara.
Ilyen tételű anyagnál egyszerűen lehetetlen igazságot tenni az āgama irodalom filozófiájára és a történelem összetettségére tekintettel.

A probléma egyszerűsítésére azt mondhatjuk, hogy az északi és a déli Saiva iskolák az āgamákban bizonyságot találtak saját megkülönböztetett helyzetükre nézve. A Saiva-siddhānta-ként is ismert déli Shaivizmus egy minősített monizmust támogat, ami az egyik oldalon az Úr Śivával a másikon a hívőkkel (bhakta) sarkított. Ez sűrűsödik össze az olyan nagy szentek odaadásában, mint Tiruvalluvār, Sundārar és Mānikkavāćakar. Ezzel ellentétben az északi Shaivizmus, az Advaita Védantához hasonlóan hajlik egy idealista vagy egy radikálisan nondualista valóság-értelmezés felé.

A Krama shaivizmus

„A Trika az Isteni Tudatosság Lüktető Dinamizmusának Szívében honol. Arra tanít, miképp ismerd fel, hogy az előtted terülő Univerzum nem különbözik Istentől. Nem kell Őt megvalósítanod a hetedik mennyországban. Isten és az Indivíduum: Egy. Ennek Megvalósítása a Kashmiri Shaivizmus esszenciája.”

/Īśvāra Svārupa/

Az észak-indiai Śiva-hívők egyik legkorábbi megnyilvánulása az i.sz. hetedik században eléggé népszerű Kashmiri Krama rendszer volt, melyet megpróbálok feleleveníteni. E rendszer a gyakorlatok két ágazatából áll. Az egyiknél Śiva a Teljes létezés alapelve; a másiknál a hívők a tökéletességre törekedve Kāli istennő imádatát végzik. A gyakorlati módszer nagyjából egybeesik a Rāja-yogával, bár az erkölcsi fegyelmezést (yāma), az önkorlátozást (niyāma) nem kezeli elkülönült fokozatokként (anga), míg az érvelést (tarka) a spirituális gyakorlat egy kategóriájának számítja.

A Krama Shaivizmus Kashmiri hagyománya a Trika (hármasság) rendszer ősi idejében virágzott. A név abból a tényből származik, hogy elismeri az Istenség három következő aspektusának szoros kapcsolatát, azaz a Śiva vagy férfi pólust, a Śakti vagy női pólust és a narát vagy másként a felszabadulást kereső feltételes személyiséget. A Trika hagyomány, kiváltképp nondualista irányítottságuknál fogva, a Kula iskola, a Spanda (vibrálás) iskola és a Pratyabhijñā (felismerés), valamint a Krama iskola tanaival sűríti össze az āgamák eredeti tanításait.

Az i.sz. kilencedik század kezdetén a Kashmiri Vasugupta „felfedezte” a Śivasūtrát, ami inkább ahhoz a rejtett spirituális kincshez hasonló, melyet a tibeti buddhizmus Nyigma rendjének mesterei fedeztek fel. A Śivasūtra a korai āgama tanítások egy átgondolt formája, melynek kinyilvánított szándéka e tanok nondualista megközelítésének értelmezése. Ksemarāja, a Śivasūtra magyarázat tizedik századi szerzője szerint Śiva megjelent Vasugupta álmában és felfedte neki azt a helyet, ahol a kövekbe írt Śivasūtra található. Miután Vasugupta felébredt, azonnal elment az álmában megjelölt helyre és megtalálta Śiva hetvenhét aforizmáját. Annak ellenére, hogy a yoga szót nem találjuk meg a Śivasūtrában, ezt az írást mégis egy páratlan yoga értekezésnek foghatjuk fel.

A Krama rendszerben – ugyanúgy, ahogy a Trikában - a yogikus eszközöknek három szintjét különböztetjük meg:

1. Śāmbhavopāya (Sambhu módszere): Śāmbho Śiva másik neve. A yoga e szintjét icchā-upāya-ként vagy az „akarat eszközeként” is ismerik. Amikor az elme tökéletesen csendes, a gyakornok erőfeszítése nélkül, spontán a transzcendentális Śiva-tudatosság villan fel. Ez a legmagasabb gyakorlati szint. Itt az elme már rendelkezik azzal a tendenciával (icchā-śakti – Akarat), hogy a dédelgetett és tanult Igazságot realizálni képes. A gyakorló ezen a szinten Egy lesz a Teljes Valósággal (Paramāśiva).
Elveszíti individuális én tudatát és beleolvad az Univerzális Tudatosság vibráló ragyogásába. A Śāmbhavopāya nem más, mint az elme azon végső funkciója, hogy feloldja önmagát és beálljon a gondolatmentes állapot. Nirvikalpa, gondolatmentesség (icchā-yoga).

2. Śāktopāya (Śakti módszere): A Śāmbhavopāya a spiritualitás érettség egy fokozatát igényli, melyet kevesen birtokolnak. Legtöbben lehetetlennek találják a fogalomalkotás meghaladását (vikalpa) és az érzékelési tudatosságban való egyszerű megnyugvást. Az igazi erőfeszítés az új fogalmak teremtésére egymagában is hajlamos a fogalmi elme kijátszása. Ezért Vasugupta egy alternatívát javasolt – a figyelmet „tiszta" (suddha) fogalmakhoz kell kapcsolni. Ezáltal a következőkre céloz:

"Valódi azonosságunk nem az ego-személyiség, hanem a transzcendentális Önvaló, és a számunkra megismerhető világmindenség nem a külső, hanem a transzcendentális Hatalmunk egy megnyilvánulása. Ekképpen eltávolíthatjuk az egyén és a tárgy közötti kettősség begyökeresedett illúzióját."

Itt a gyakorló rendelkezik azon Erővel (jñāna-śakti - Tudás), mely az elme tiszta természetében honol és azt (annak erejét - śakti) tökéletesen felhasználni, uralni képes.
"Imagináció és az elme fókuszának belső fixálása a gyakorló Valódi Természetére. Azon való kontempláció ez, hogy a sādhaka valódi természete: Minden.

3. Ānavopāya („korlátozott módszerek"): A Śāktopāya azzal csapja be az elmét,, hogy annak saját természetét és a külső látható világ természetét új módon szemléli. Vasugupta e folyamat számára különösen a mantra-yogát ajánlja, mivel az elme tartózkodása az olyan rejtett értelmű mantrák, mint az „Én Śiva vagyok" (sivoham) ismételgetése alatt végül is kirobbantja a megkülönböztetést a mantra és az elme között, és ezzel megalapozza a Śiva-tudatosságot. "

Az ānavopāya szintjén a gyakornok olyan általános yoga gyakorlathoz folyamodik, mint a légzésszabályozás, az érzékek visszavonása, a koncentráció és a meditáció. Végül, a gyakornoknak meg kell haladni e szintet, a Śāktopāya és a Śāmbhavopāya közvetlenebb eszközén keresztül pedig fel kell fedeznie a transzcendentális Én-tudatosságot".
Az anu útja azon gyakorlók számára ajánlott, akik még nem alkalmasak a fent tárgyalt magasabb szintű yoga gyakorlatok végzéséhez. Ez az individuum transzformációjának yogája. Anut kötik a korlátok ezért számára az elme objektív mezején való meditáció, sādhana szükséges, hiszen dualitása még erős, ezért az elmét szabályozni nem tudja. Törekvése ezért a cselekvés szintjén kell, hogy legyen (kriya-yoga).

A Krama rendszerében a Puruṣa (jiva, pasu, anu, nara) a korlátolt lélek, melynek oka a Tudatlanság, vagyis māyā. Bármiféle bűntől vagy kárhozattól mentes és legmagasabb dharmája nem más, minthogy felemelkedjen a tudatlanság szintjéből és individuális léte beolvadjon a Teljes Valóságba.

A Śivasūtra magyarázatok a légzésszabályozás vagy prānayāma technikára felbecsülhetetlen anyagot tartalmaz, melyek a Yoga-sūtrában részletezetteknél kifinomultabbak. Különösen érdekes a boldogság vagy elragadtatás érzés (ānanda) különféle formáihoz társuló, és a testben található életerők (prāna) különböző típusainak szemlélésével együtt vett tanítás. Ennek okán a Krama iskola fontos eleme a prāna-kuṇḍalinī, mely fokozatosan, cakráról-cakrára emelkedik. A finom vibrációkból álló életerők „felemelésének" (ućāra) tana egy bonyolult, az összes mantra gyökerének misztikus hangjáról szóló (mātrika) vizsgálódásához kapcsolódik.

Az anu tan ezen és más formái, például a Vijñānabhairava-tantra, egy nagyon kedvelt írás, amit valószínűleg az i.sz. hetedik században állítottak össze. E szöveget beavatási szertartáskönyvnek nevezik - (melynek metafizikai magaslatait egy másik szentírás fejti ki) -, és azok számára írták, akik fel akarják fedezni a boldogság yogáját (chamātkāra), a tudatosság azon belüli működését. Bhairava (félelem-sugalmazó) Śiva egyik saguna ugra-aspektusának neve, aki a bűnöst rettegéssel és misztikus megilletődéssel tölti be.

A Krama iskola hagyományának egy további fejlődési állomása jelenleg a Spanda-sūtra és az azt magyarázó irodalom. A Spanda-sūtrát Spanda-kārikānak is nevezik, és általában ezt is Vasuguptának tulajdonítják, bár néhány hagyomány tanítványát Kallattát nevezi meg szerzőként. A spanda szakkifejezést „kvázi-mozgás”-ként értelmezik. Ez nem egy szakadatlan mozgás, mint amivel a tér-időben találkozhatunk, hanem inkább egy magában a transzcendentális Valóságban lezajló folyamatos vibráció, ami az összes megnyilvánult mozgás forrása. A spanda a Śiva tudatosság eksztatikus dobogója. E meghatározás éles ellentétben van a klasszikus yoga statikus személyiség értelmezésével, ahol az Önvaló pusztán a test-elmében történő események egy örökkévaló érdektelen figyelője. Ezt az új dinamikus fogalmat kétségtelenül azért vezették be, hogy megfelelőbben el tudjon számolni a Śiva-tudat magasabb felismeréseinek tapasztalataival.

„A bölcsességen keresztül szemlélve a legelőt (prakṛiti), mindig teljesen tudatosoknak kell maradnunk. Mindent az egyedülire (Śiva) kell feltennünk. Akkor nem zavarhatjuk egymást.”

/Spanda-kārikā/

Utószó

Mivel az āgamák egy része elveszett, így tekintettel arra, amit e kifejezés is jelent - és a fenn maradt írásokra -, méltó forrása lehet a mélyről feltörő megértésnek, melynek köszönhetően a Krama rendszer újra feléledt. Annak a lehetősége, hogy több elképzelés kombinálható, létrehozva ezzel kettő vagy még több spirituális rendszert, megfelelést mutat arra vonatkozólag, hogy a hindu filozófiai rendszerek nem zártak, de összetettek és képlékenyek, megadva ezzel a esélyt, hogy különböző perspektívákból is megérthetőek legyenek. A nyugat persze jogot formál minden írás forrására, ellenben a Tantrák cáfolják annak létjogosultságát, lévén, hogy kinyilatkoztatásról van szó. A Saiva mátrixa természetesen sokrétű, ennek okán a Krama újra térben és időben honol, melynek kinyilatkoztatott tantrikus írásai sohasem idejét múltak.

Amit még érdemes megemlíteni a tantrával kapcsolatban - mely olykor kimarad -, az az, hogy az "androgűn-állapot" (férfi-női pólus legmagasabb szinttű egyesüléséből keletkező teljesség) nem ismer megkülönböztetést, vagyis ténylegesen nem áll fenn alá-fölérendelt viszony... Mindez csak a Kashmiri Shaivizmus rendszerében érhető tetten leginkább a Puruṛa (Śiva) és a Prakṛiti (Śakti) általi világ teremtésének folyamatában és annak tattvikus emanáció során alkotóelemekre való bomlása majd újraegyesülésekor (a létsíkok keletkezése fizikai világ felépül). Lényege, a tudat (vagyis Én) és erő (śakti) kapcsolata, melynek révén Śiva transzcendens ereje (śakti) immanens formában is képes manifesztálódni.

A Krama Shaivizmus Tantrája

"Ó, isteni anya, szívem spontán felvillanásának szakadatlan énekét a Te ragyogó hangoddal telíted meg, melyben az odaadás természete erőfeszítés nélküli, s eláraszt, mint szárazság idején az árvíz, és ez az édes nektár a végtelen kegyelmed fényét tükrözi, amely azonnal szétszakítja és eloszlatja a sötétséget, mely az emberiséget sújtja évezredek óta."

/Śrī Kramastotra/

Ennek az írásnak a megjelenési oka nem más, mint az, hogy hazánkban a jelenlévő Tantráról meglehetősen szűkös az információ, és éppen ezért a Tantra által kifejtett ősi bölcsességekről alkotott ismereteink hézagait kibővítse; mi több, az ezzel járó fontos tudásanyaggal megajándékozzon bennünket. Ezért, ez az írás segíti a tudatlanság szakadékát áthidalni, és pontos ismeretet nyújtani a Tantra valódi megértéséről.

Rögtön az elején tudatosítanunk kell magunkban, hogy a Krama Tantra a Teljes Valósággal foglalkozik, mely a Kashmiri Shaivizmus hatalmas kultúrájának alapja. Ennek a kultúrának a tantrikus alapja nagyon nyelvorientált, azaz, a szanszkrit fogalomkészletének filozófiáját használja fel. Noha a szanszkrit nem a "tömegek" nyelve, de a célom mégis az, hogy minden egyes fogalmak kifejtésre kerüljenek, hogy a törekvő hamar megértse a tanításokat.

A Tantra szépséges filozófiája transzcendentális, vagyis az átlényegítő tudás yogája.

Az írásra való tekintettel, annyi kuriózumot tartogatok a benső tartalmát illetően, hogy az évtizedek folyamán napvilágot látott fordításoktól ugyan nem térek el, mégis, néhány tantrikus versszakot szükségszerűen újra kellett fordítanom. Hiszen sok-sok év telt a tantrikus szentiratok fordítása óta, s lassan tíz a következő óta, és mindezek kapcsán megérett bennem a vágy arra, hogy összesített formában mind azt a háromsíkú (trika) értelmezést ebbe cikkbe fűzzem – melyeket külön-külön néhány irányzat egy adott yoga rendszerének szemüvegén vizsgál -, hogy mindazok, akik a kezükbe veszik és olvassák, fokozatosan, lépésről-lépésre el tudjanak benne merülni.

A legtöbb fordítások során a szerző vagy meghagyja a szanszkrit szó eredeti verzióját, és lábjegyzetben megmagyarázza, vagy szó szerint talál rá egy fogalmat - mert nincs -, mert a nemzetünk nagyon sok évtizedek óta nem használja mélyebb lelki jelentését a saját nyelvi fogalomkészletének. Így az esetenkénti néhány versszak újrafordítását ezért találtam szükségesnek.

A szanszkrit nehézségeit talán az okozza, hogy a magyar nyelv bár közelebb áll a szanszkrithoz, mégis egy-egy szanszkrit szónak több árnyalt jelentése lehet, viszont mi nem használjuk az ős magyar filozófiánkat, és emiatt sokszor nem tudjuk mi a jelentése, mert nincs olyan a magyar nyelvben; vagy létre kell hoznunk. Néhány szerzőnek és fordítónak hihetetlen mennyiségű újnak tűnő filozófiai fogalmakat kellett létrehoznia, miközben magyarra próbálták áttenni például a védikus irodalmat. De ezt már Bhaktai Ervin elkezdte, amikor az „Ātman” szóra hetekig kereste a

legmegfelelőbb szóhasználatot, mert az, hogy Lélek, az nem fejezi ki a Teljes Valóságot, s így erre megalkotta az Önvaló fogalmat. Bár, ez sem pontos a fogalmak szintjén.

A Tantra Indáin belül is különleges, hiszen a nevéből adódóan voltaképpen teljes nyíltsággal, de meglehetősen nehéz megközelíthetőséggel, az egész Saiva kultúra összessége van benne összefoglalva. A Tantra tanulmányozásának haladtával, egyszerre kell foglalkoznunk időnként a szentiratokban lévő eseményekkel, időnként a filozófiatörténettel, és ami a legfontosabb, hogy minél mélyebbre hatolunk benne, annál inkább előtérbe fognak kerülni a lelkigyakorlatos részek; tehát a Teljes Valóság megközelítésének elméletén túli lehetőségei.

Az óriási Āgamikus irodalom, a kezdő számára látszólag rendkívül különböző filozófiát tartalmaz, s számukra kissé zavarosnak tűnhet. Ezért, úgy látták a tökéletességet elért mesterek, hogy a szükségessé vált összegzéseknek legyen egy kiinduló pontja, ahol a felső szinten el tudjuk kezdeni az egésznek a megértését; ez lett végül is a Śiva-sūtra, a Śivasūtravimarśinī, a Spandakārikā, a Svātantryasūtram, a Parāprāveśikā és így tovább….

Nos, ez okozza a nehézséget, hiszen hihetetlen mennyiségű német-angol, és egyéb fordítás lát napvilágot, de többségében téves vagy használhatatlan, mert nem úgy kezdődik, ahogy mi a gyermekeinket megtanítjuk írni-olvasni, járni és beszélni türelmesen; tehát nem a megszokott európai nyelvezet szerint van meghatározva.

Az Āgamák lényegiségét tekintve, ahhoz, hogy pontos megértésre törekedjünk, bizonyos fokú előképzettséget igényel. Ez az írás főleg azokhoz szól, akik szeretnek és vágynak arra, hogy a Tantra gondolatmentét kövessék, és ennek az alapja – a legalsó, legmélyebb rétege – a Nyāya iskola, vagyis a logikai eszmefuttatás adta módszertan. Vagyis azok számára lehet fontos, akiknek semmi áldozat nem kevés a fejlődni vágyó oldalról, hogy tisztán megértsék és elsajátítsák a Tantra filozófiájának mind a szellemiségét, mind a gyakorlati útmutatását.

Tudni kell azt, hogy kétféle emberi lény próbál eredményt elérni a legmagasabb szinten.

Az egyikkel egy picit baj van, mert azért akar eredményt elérni, mert szenved. A másikkal nincsen baj. Nem tudjuk, miért van az, hogy az egyik ember úgy akar felszabadulni, hogy a szenvedés elől menekül, vagy hogy a másik miért éri el a felszabadulást csak azáltal, hogy szeret. Ezért van egy negatív módszer – bár minden szava igaz, és nehéz kétségbe vonni -, hogy megpróbálunk kitörni az anyag fogságából (ez a Sāṃkhya-sādhana), és van pozitív módszer – amivel szintén megpróbálunk kitörni az anyagi szenvedés fogságából -, de ez mindig szereteten, és pozitív odaadáson alapul (bhakti).

A Sāṃkhya ösvénye, valamint az ebből származó felszabadulás eléréséhez szükséges nyolc anga doktrínájában – aminek a kifejtésébe most nem kívánok bele menni, de bárki utána járhat Patanjali Yoga-sūtráiban -, látszik, hogy egy hihetetlen önszigoron, rendkívüli fegyelmen és aszkézisen átégett mesternek a szent tanításáról van szó. De az is látszik, hogy nem csak azoknak az embereknek okoz ez problémát (ha ezt akarják kizárólag követni), akik nem rendelkeznek értelemszerűen ezzel a fegyelemmel, hanem azoknak is, akik rendelkeznek ezzel, de valamiért akár hogy is erőlködnek, nem érzik magukat boldogtalannak.

De mit csináljunk azokkal az emberekkel, akik nem azért keresik a Teljes Valóságot, mert

frusztráltak és kiábrándultak, hanem azért mert szeretetben reménykedők?

Azt mondja a Bhagavad Gītā, hogy „Miért kellene az embernek arra gondolnia, hogy a teremtés ok;, az ember teremtésbe lépésének az oka, egyedül a szenvedés?”

Ez esetben a saját szavainkkal élve, abszurd a teremtő; szinte abnormális világot hoz létre, ha azt élvezi, hogy a saját törvényeinek alávetett lények hihetetlen hosszú ideig szenvednek, majd az összes eredmény, amit elérhetnek, az az, hogy ez végre megszűnik, és nem kell többet létezniük. Tehát ez sürgette Indiában egy más típusú filozófia visszatérését.

Az emberi formákon keresztül fejlődő Lélek hihetetlen benső gyarapodás, fejlődés, tudás és szeretet eredményeként, egy lényegesen magasabb és örökkévaló szellemi dimenzióba fejezi be a küldetését vagy célját. Tehát nem a szétfoszlásban, nem az eloszlásban és nem a megsemmisülésben.

Ez olyan óriási erővel hatott, amiről Krsna a Bhagavad Gītā 13. fejezetének 8.-13. versében beszél - (ebben a fejezetben érdemes megfigyelni, hogy mire hívja fel a figyelmet versről-versre az Istenség Legfelsőbb Személyisége, de mégis hova irányítja ezt az egész rendszert) -, hogy azt mondja;

„Mentesség a büszkeségtől, a képmutatástól, erőszak nélküliség, megbocsátás, őszinteség, a mester szolgálata, testi és mentális tisztaság, állhatatosság és önuralom.”

„Lemondás az érzékek tárgyairól, mentesség a hamis egótól, a bűn és a gyötrelem folyamatos észlelete a születésben, a halálban, az öregségben és a betegségben egyaránt.”

„Mentesség a ragaszkodástól, az énnek a fiúgyermekkel, feleséggel, otthonnal és más hasonló dolgok általi (hamis) önazonosítástól, szenvtelen nyugalom a kívánt és nem vágyott történések közepette egyaránt. „

„Megingathatatlan odaadás a yogában kizárólag Irántam, magányos helyen élés, elkülönülés a világi társadalomtól.” – Ettől a versszaktól kezdve elkezdődik egy teljesen új út. De persze nem csak az āsanák meg a táplálkozás és az egészségszintjén.

„Kitartás az Önvalóról szóló igaz tudás utáni filozófiai kutatásban; - mindezt valódi bölcsességnek tartom, ám ami ettől különbözik, azt mind tudatlanságnak.”

„Most kinyilatkoztatom neked azt, amit ismerni kell, melynek tudása hallhatatlanná tesz; a neve kezdetnélküli Brahman, melyet olykor létezőnek, máskor nem létezőnek neveznek.”

A baj ott van velünk, mivel az anyagi világban vagyunk, ezért a leghatalmasabb részét nem észleljük a saját testi burkolatunk miatt. Ezért mondják, hogy azt gondoljuk, nem létezik. A teremtésnek nem látjuk a gyökerét a saját testünk és elménk miatt. Ha megvilágosodtunk, az egészében elénk tárul. Ez az ekszt ázis, ez a gyönyör, ez a csoda.

A Kāli-yugában sokan azt hiszik, hogy a nihil a végállomás, ezért a rendkívüli tisztátalan és zavaros dolgok kicsit érthetetlenség tárházának tűnik, ami egy picit összecseng az Ószövetségi Példabeszéd híres mondásával; „hogy minden hiábavalóság". Nagyon érdekes, hogy a gondolkodó értelmiségiek itt Európában és Amerikában, vagy ateista baloldaliak, vagy ha valamit el tudnak fogadni az a Buddhizmus, mert az elméről szól, és nincs benne, se Lélek, se Isten, tehát „teljesen biztonságos”. Vagyis, egy óriási képmutatás alatt virágzik az egó, mert ha nincsen Én, ha nincs Teljes Valóság – ha a kettő között nincsen kapcsolat -, mit értem el? Azt csinálok, amit akarok, és még azt is hiszem, hogy valamilyen transzcendentális dologgal foglalkozom. Ezért a Tantra bölcseinek igen csak komolyan be kellett lépni az emberiség történetébe.

A Tantra – lévén, hogy ez egy annyira gyönyörű, de ugyanakkor összetett és nehéz téma - tanulmányozását Indiában ugyanazzal a fohásszal kezdik egész országszerte, amely évezredek óta jellemzi Indiát.

Om ajńāna tīmīrāndhasya jńānāńjana śalākayā cakşur unmīlītam yena tasmai śrī gurave namah

"Tiszteletteljes hódolatomat ajánlom lelki tanítómesteremnek, aki a tudás fáklyalángjával felnyitotta a tudatlanság sötétségétől elvakult szemeimet."

Legfelsőbb filozófiai tétel vagy bölcselet megértéséhez három segítség áll a rendelkezésünkre. Ezt szanszkrit nyelven Prasthāna-trayának nevezik, vagyis a hármas viszonyítási rendszernek, amely elengedhetetlenül szükséges a Tantra filozófiai tételeinek helyes megértéséhez.

Tehát minden felmerülő filozófiai vitás kérdést e három alapján döntenek el Indiában:

Létezik a legősibb advaita bölcselet; e kategóriába a négy Véda, a 108 Upanisád és a Vedanta-sūtra tartozik.

Létezik a szent hagyomány; melyet a Puranák, Itihasak, és Mānava Dharma-sāstra képez. Valamint létezik a kinyilatkoztatás (Āgama).

Ezek közül az egyik, amely minden vallásos megközelítéstől eltér az Indiai filozófiában, az az Āgama. Képzeljük el, hogy melyik vallás engedheti meg magának, például Európában - a judaizmusban, az iszlámban vagy a kereszténységben -, hogy előtérbe engedje a teljes szabadságot és a logikát, és azt mondja az éppen felnövekvő híveinek, hogy „most kezdjetek el logikusan gondolkodni ebben a rendszerben”. Nagyon kevés olyan filozófiai rendszer vagy vallás van, amely kibírja, hogy a kezdő híve, vagy haladó híve használja benne az eszét. Azonnal dogmákkal kell találkozni; előírásokkal, szabályokkal és ősi rendszerekkel, és az abszolút hit első percben követelmény. Indiában teljesen fordítva van. Azt mondják a mesterek, hogy „amit az ember nem ért, abban nem is hihet”.

Ezért egészen különleges, hogy a három alapjának ezt a csodálatos gondolati és lelki gyakorlatos rendszerét ebben a sorrendben építik fel:

- hogy tény, létezik a kinyilatkoztatás – tehát ez nem e világi síkról alászálló hatalmas tudás vagy bölcsesség…

- ennek létezik egy szent hagyománya; valójában egy magyarázati rendszere, ami óriási – ha mindent el akarnánk olvasni, az több élet volna… Megérteni is nagyon nehéz, élni még nehezebb, és róla beszélni – azaz, hiteles beszéddel próbálkozni – is rendkívüli kihívás.

- és mindez végig igényli a legmagasabb Valóság elérését képező intellektust.

Az Upanisádok azért is különlegesek, mert jelentését tekintve annyit tesz; „valaki mellé ülni, letelepedni”, ami azt jelenti, hogy egy megvilágosodott bölcs mellé ülni. Vagyis az Upanisádok - lényegileg, hogyha ezt megfejtjük, nem más egy-egy Upanisád -, mint valamely felemelkedett, istenivé vált mesternek a tanítása, amit leírtak. Az Āgamák párbeszédes, mely Śiva és Śakti közt zajlik, szintén ennek az ősi paramparā-ját követi.

A Tantra, ami tömör foglalata, a Sāṃkhya-nak, a Yogának az Upanisádoknak, a Vedanta-sūtrának és a Pūranáknak, voltaképpen néhány nagyon fontos témával foglalkozik. Az Abszolút Igazságot úgy közelíti meg, hogy ennek a legfontosabb egy szóban összefoglalható lényege Paramaśiva. Tárgyalja annak esszenciális Természetét és Erejét, ez pedig Śakti, és tárgyalja a Teljes Valóság elérésének módját. Tehát az egész Tantra ezt a négy témakört járja végig; azért maradt ez mindig szűk körben, mer azok az emberek, akik spirituálisan nem eléggé fejlettek, az elméjük elkezd kifáradni a tanítás elején. Voltaképpen az, aki életeken keresztül nem ezzel foglalkozott, egyszerűen a fogalmakkal nem tud mit kezdeni, mert nem járt még ott. Hiába, sokan vitatják - hogy van a lélekvándorlás vagy nem -, de néhány ember, akik, mint hal a vízben úgy szívják magukba a szakrális vagy védikus dolgokat - és lehet, hogy közvetlen rokon, barát vagy testvér, férj vagy feleség és a legjobb barátaink -, lelkendezve próbáljuk nekik elmondani, (adunk oda könyvet is és mindent megpróbálunk, mert szinte ugyanazt olvassa, mint mi, ugyanazt hallja, amit mi), és még sem jut el neki oda.

Ezért a Tantra nagy bölcsei – mint például Abhinavagupta és Kṣemarāja - úgy voltak vele egész idáig, hogy még a hatalmas országon belül is el volt döntve, hogy kik hallhatnak róla, mert sok esetben reménytelennek tartották, hogy az elme kibírja. Hiszen nem olyan dologról van szó, ami a mindennapi életben jelen van. Az elmének nagyon sokszor úgy kell küzdenie a fogalmakkal, hasonlóan ahhoz, mint amikor az ember annyira idegen földön utazik, hogy azt mondja „itt még életemben nem jártam”- semmi nem ismerős. Ennek ellenére – ahogy mondani szokták - át kell rágni magunkat a kásahegyen, és egy napon mindennél ismerősebb lesz. Mert mi derül ki a Tantrából? A Valódi Én térképe. Egy tökéletes leírás arról, akik valójában vagyunk.

Miért nehéz, miért nem vonzódunk ehhez? Mert mi nem voltunk eddig kíváncsiak arra, akik vagyunk. Mi arra voltunk kíváncsiak, arra a halandó emberre, akik születésről-születésre vagyunk.

Ilyenkor az elme teljesen össze van zavarodva, mert úgy tudta, hogy az ideiglenes célokon kell gondolkodnia, és ezzel kell foglalkoznia születésről-születésre; és egyszer csak eljön egy élet, amikor a Valóság azt mondja, hogy most eleget voltunk már itt, irány haza. Ehhez teljesen más gondolkodást és nyelvet kell magunkba szívnunk, hogy ez bekövetkezzen. Mivel ez nem egy szentimentális folyamat, ezért hihetetlen erővel fejti ki hatását automatikusan is.

Mivel az Abszolút Igazság Śiva, ami a szép nyelvünkön azt mondanánk az Isten, csakhogy azért nem elegendő megint ez az egy szó erre, mert az istenségnek vannak személyes vonásai, vannak energiái, és különböző egyéb karakterei. De akárhogy is nézzük, a Tantra vonatkozásában az Isten szó most kevés. Mert ha azt mondjuk egy magyarnak, hogy Isten, akkor esetleg egy keresztény műveltségből eleve egy olyan koncepcióval jön, hogy már látja is Michelangelo festményét a Sixtusi kápolnában, de nem ezt érti ezalatt a Tantra. Hanem a Teljes Valóságot; Mindent, ami a transzcendenciában összefoglalható. De mit állít? Hogy ennek a Valóságnak érzékelhető Természete van. Úgy, ahogy a férfinek van női társa és viszont. Valamint, hogy a Teremtésnek van Oka, amit az ember megérthet.

Majdnem minden vallás arra hívja fel figyelmet, hogy na ezt az egyet ne kutassa az ember. Ezt már eldöntötte a Jó Isten, így az embernek nincs semmi esélye arra, hogy ezt megértse, vagy fürkéssze. Ez nem igaz, mert ugyan az embernek nincs, de a benne lévő Fénynek meg nincs más dolga. Hiszen ez a hazája, innen származik. Valamikor ott volt. Így hát világos, hogy megértheti, s ezért van főszerepe az intellektusban, hogy kitartsunk akkor is, ha szinte hihetetlennek tűnő dolgokkal kell foglalkoznia az elmének, hogy elhiggye az ember, ez rá is vonatkozhat.

Kiemelt fontosságú témakör az embernek az anyagi teremtéshez (Prakṛti), és Śivához fűződő viszonya, mely voltaképpen a legnehezebb és legfontosabb, legcsodálatosabb része a Tantrának. Tehát a „szívben” élő Lélek vagy Én, és a Teljes Valóság forrás közötti kapcsolat. A Tantrában az ember küldetése és hivatása is megnyilvánul, amit ki kell nőnünk; bármilyen furcsa is. Amikor a kezdő tanítványnak a Guru egyengeti a lépteit, akkor találkozik a Dharmával. Európa nem akar találkozni a Dharmájával, amit Indiában úgy hívnak, hogy Sanātana-Dharma (szent kötelesség); Isten és az egész teremtett világgal szembeni kötelessége az embernek. Magyarán, az léphet be a Tantra világába, aki ezt az adósságát már megfizette. Egyszóval; tud Szeretni.

Tehát, az az ember, akiben megnyilvánul az elvtelen Szeretet, csak úgy, elvárás nélkül. Nem naivan meg szentimentálisan. Tud szeretni – kegyelemképpen nem az történik, hogy egyből feltárja magát a Valóság; hahó itt vagyok - hanem az történik, hogy elkezd összeállni bennünk. Elkezdjük megérteni magunkat, és ez a térkép kinyílik; azaz, egyszerűen tudjuk követni, hogy hová akar elvinni bennünket.

Éppen ezért, a Dharma után tárgyalja az elme szakadatlan és visszatérő áramlását (samsāra), s utána azonnal tárgyalja a felszabadulás módszereit (moksa). Végül pedig az üdvösség, a megvilágosodás, a samādhī mibenlétét is tárgyalja. Végeredményben úgy van felépítve a Tantra tana, hogy a végén - aki odáig kitart, és megértette -, méltó jutalomban részesüljön a szellemi fáradtságáért.

A Tantra misztériumának és terminológiájának három összetevője van, amit szépen meg is tudunk érteni.

- Az egyik a tapasztalati szempont (történeti és jellembeli)

- A másik a filozófiai szempont (a yoga pszichológiája, filozófiája és gyakorlati módszere)

- És a harmadik a metafizikai szempont maga (a tantrikus koncepció)

A tapasztalati szempont rendelkezik egy különleges módszerrel, amit úgy hívunk, hogy Ahuteka (adhibhautika-vidya - közvetlen környezeti). Röviden az első, amit nekünk embereknek a legkönnyebben befogadhatóbbnak ajánl, és ez nem más, mint a nem állandó lény (anu); vagyis a teremtett világnak az elpusztítható, halandó, érzékekkel észlelhető aspektusának a tanítása. Bármilyen furcsának is tűnik, a Tantra tanítja a materializmus közvetlen tapasztalását is.

Ilyen nyílt tudomány. Elmagyarázza, hogy ha valaki abszolút materialista, akkor a világ számára így néz ki, így használja benne az eszét, és ezt fogja benne tapasztalni. És ha akarja, abban is maradhat mindenféle probléma nélkül. Ezekről számol be a Linga-purāṇa, a Śivamahāpurāṇa és Rudra-saṁhitā.

A második a yoga filozófiájának és pszichológiájának gyakorlati aspektusait tárja fel. Azaz, az adhidaivika-vidya – vagyis a szellemi, isteni világ, az Īśvara, az isteni természetfeletti és érzékfeletti aspektusának megtapasztalása, megvalósítása.

A harmadik szempont pedig a metafizikai, vagyis adhyātmika-vidya – a belső, ezoterikus tudás, melyet az Āgamák hármas pillérje reprezentál. Ez a Tantra transzcendens tartománya.

A Tantra csodálatossága abban is rejlik, hogy tartalmazza az isteni alászállás folyamatát. Például a Śrī Guru Gītā-ban, amikor beszámol a Guru és Śiva kapcsolatáról. Továbbá, kifejti az isteni inkarnációk az Egy eredetétől származó alászállást, azonosságát, valamint az isteni természetet teljes egészében tartalmazza. A Linga-purāṇa megmondja mennyi idős az Univerzum (az embernek megáll az esze).

Beszél a Guru-tanítvány láncolatáról és a Guru fontosságáról. Itt azonban fontos megjegyezni, hogy Indiában csak úgy nem lehet mester valaki, hogy fiatal korától kezdve nem kap egy érveléstechnikai képzést. Tudniillik két ok miatt is. Az egyik, hogy egyrészt meg kell tudnia védeni a saját megvalósítását és filozófiai műveltségét, és ennél van egy nagyobb feladat: hogy fogja elmondani a tanítványoknak.

Tehát a fiúk és a lányok, az emelkedettebb kasztokban, nem filozófiát vagy yogát tanulnak, csak vegytiszta logikát. Azaz, gondolkodástant.

Az érvelés technikáját pontosabban úgy hívják, hogy Nyāya-prasthāna. Azért, mert logikai sorrendben adják elő. Ez esetben egy Guru úgy beszél egy adott témáról, mintha egy előadáson lennénk, csak mi nem tudjuk, hogy ő tökéletesen felépített elmét használ. Pontosan tudja, melyik mondata után melyik következik, és ezt gyerekkorától kezdve tanulta. Ez az érvelés nem egyezik a yukti fogalmával, mert míg a Nyāya-prasthāna-ban odaadó figyelmet követel a logika teljes elsajátításához a tanítványi oldalról, addig a yukti a belső elmebeli érvelésre vonatkozik, ahol a törekvő önmagát is meghaladva jön rá a felismerések sorozatára.

Ha egyel tovább lépünk, akkor a következő gondolati rendszer tárul elénk – amely különösen izgalmas -, a Sāṃkhya-Kārikā (egy kicsit egyszerűbben, egy természetes megkülönböztető képesség a tudásban, melynek fordítását magyar nyelvűre elvégeztem és a hozzá fűzött kommentárt is megírtam). Kevesen tudják, hogy a Sāṃkhya-Kārikā azt jelenti, a logikával már kiképzett legfelsőbb fokú emberi gondolkodás, melynek a gyakorlati módszere, vagy megvalósító módszere a yoga. Ennek fényében a legfelsőbb szintű gondolkodás elérésének esetén van értelme a legfelsőbb szintű yogát alkalmazni. Tehát van az elmélet – ez a legnagyobb filozófiai műveltség, amit elérhetünk -, és a gyakorlat, hogy azt amit megértettem vagy megtanultam, az ténnyé váljon. Ne más mondja el, ne mindig csak olvassam, hanem realizáljam.

Logikusan egy mester azt a kérdést tehetné fel ilyen esetben egy leendő tanítványnak, hogy amit megértett - vagy hisz már benne -, van e olyan módszer, hogy azt magában valóra is válthatja? A Tantra így kerül kapcsolatba teljesen logikusan a yogával. Vagyis a kozmológiai és a filozófiai szempontok úgy alakulnak át, hogy egy igazi mester pont azért kezdi gyakorolni a meditációt és a belső folyamatokat, mert megszerezte a tudást, valamint rendíthetetlen hitre tett szert azért, hogy amit keresett létezik, és hozzá lát a yogához, hogy összekapcsolódjon a céljával.

Ez esetben rákérdezhetünk, hogy mit keres a Sāṃkhya (számbavétel) a Tantrában?

Tulajdonképpen csak azt, hogy a Sāṃkhya 24 tattvája számbaveszi a teremtés minden mozzanatát. De amikor ezt megértettük, akkor jön a Tantra bővítettebb formában, a 36 tattva rendszerével, ami által ezt meg is valósíthatjuk. A Tantrában, akit és amit számba akarunk venni nem más, mint a változatlan és Örökké Való Lény (Paramaśiva). Az elülső kettőben ugye a változó, halandó teremtésről volt szó, itt viszont már azokat az állandó törvényeket tanítja meg az embernek, amelyek rejtett módon az egész Univerzumot és az azon túli világot kormányozzák. Mindezek megértése és átláthatósága mellett ezért nem kerül egy Guru vagy egy jīvanmukta (élve felszabadult) soha a teremtett világhoz tapadó élőlények hatása alá. A Tantrák megvalósításával átlátja azokat az óriási legyőzhetetlen, nem embertől származó törvényszerűségeket, amelyek működtetik az egész társadalmat, a bolygót, a nap-rendszert és mindent.

A Sāṃkhya-ban ez a módszer úgy valósul meg, hogy saját magunkban és az egész kozmoszban, két alapvető fontosságú dolog van; az egyik a Puruṣa (a férfias teremtő Elv-a Tantrákban Śiva), a másik pedig a Prakṛiti (a női teremtő Elv-Śakti). Az egyik a másikból következik, mégis az egész emberi élet nem más, mint ez a dualitás. Vagyis a Puruṣa és a Prakṛiti egymásra hatása. A Tantrában ez a szétválasztási folyamat Egybe esik, melyben az Én és annak Erejének azonosságáról beszél.

A Sāṃkhya-val kapcsolatosan szó esett a yogáról, amelynek jelentése a szanszkrit „yuj” szótőből ered, ami filozófiailag annyit tesz, hogy egyesülni vagy kapcsolódni valamivel-valakivel. A Tantrában ez olyan folyamat, vagy lelki gyakorlatos út, melyben az Én-t (Ātma) a Felsőbbrendű Én-nel (Śiva) kapcsolja össze. Semmi köze a hithez, mivel mindenki önmagát tekintve Lélek, és amennyiben tényleg gyakorolja valaki a yogát, akkor össze fog kapcsolódni a Teljes Valósággal. Át fogja élni, hogy halhatatlan, abszolút tudással rendelkezik, boldogságban és harmóniában élő lény. És ezután kezdődik az igazi yoga a Tantra szerint, mert meg fogja kérdezni a kereső, hogy akkor; - Ki a Forrás? Mi a Teljes Valóság Honnan eredtem? És elindul a korlátozott individuum a Paramaśiva felé, a Teljes Valóság felé, akitől ő is származik, aki lényegében saját magam (aham).

A Tantra a yogának különböző irányzatait is tárgyalja, melyeket olyan finom tárgyal, oly kegyesen azért, hogy az eltérő emberi természetekhez megfelelően kapcsolódjanak.

A Hatha-yoga az a test és az életerőnek (prāṇa) vagy a test alkímiájának a yogája. Az āsanák, a prāṇayāma és hasonló dolgok rendkívül fontosak.

A Karma-yoga ehhez illeszkedő módon az önzetlen cselekvésnek a yogája. A Bhakti-yoga az extatikus odaadásnak a yogája, éppen azért, hogy a líraibb, vallásosabb lelkületű emberek, ha nem tudnak mást tenni, akkor ebben otthonosabban tudjanak haladni. Annak ellenére, ha egy ember, aki természeténél fogva inkább hinni, bízni és templomi rítusokban részt venni akar, annak számára van egy pont, ahol azt fogja mondani, hogy ez a filozófia száraz. Míg egy másik ember, aki a Rāja-yoga gyakorlója, azt mondja, hogy éjjel nappal tudná hallgatni vagy olvasni.

Pedig ez az igazság, hogy az egyik típusú ember az életben nem tudna belépni ebbe a filozófiai rendszerbe, míg a filozófus egész komolytalannak véli a füstölővel, a virágszirmokkal hintő rituális gyakorlatokat.

Nos, a Rāja-yoga azért különleges bravúr (Királyi yoga), mert integrált yogát jelent. Vagyis a rāja yogī igen is oda megy a füstölővel, a virággal, igenis felajánlja, de egyébként pedig éjjel-nappal imádja és falja a Tantra filozófiáját. Röviden, egységesíti a személyiségét. Miért is ne tudná imádni a Legfelsőbbet bármilyen formában, miközben minden erejét megfeszítve igyekszik tudatilag is fejlődni. Tehát a rāja yogī-k nagyon is különlegesek, mert a Tantra is azt bizonyítja, hogy nincs felsőbb rendű ennél a yogánál.

Külön kategóriának tartja a Tantra a Karma-yogát. Általában más yogákba beágyazva szokták ismertetni, ez az oka annak, hogy nem is igen haladnak vagy fejlődnek benne. Ha nem külön tudományként tanítják meg, például, hogy mondjuk, hogyan cselekedjünk, hogyan adózzunk, mit is jelent valójában, akkor megjelenik egyes kultuszokban, s akkor abban lesznek a leglazábbak. Mert azt hiszik, hogy ez járulékos része az Isten szeretetüknek vagy a vallásosságuknak. A Tantra azt mondja, hogy ez nem úgy van; kijelenti, hogy ez egy tudomány, és elmondja, hogy hogyan kell benne cselekedni, felajánlani, valamint mit is jelent ez.

Végül van a Jńāna-yoga az isteni bölcsesség útja, amely a legnehezebb és egyben a leggyönyörűbb. És miért? Mert az ember egész életében úgy halad vele előre, hogy meg tudja különböztetni (viveka), mi anyagi és mi lelki. De ahhoz tartja magát, ami lelki, és azt nagyon szigorúan. Soha nem csúszik vissza, soha nem esik vissza, és szellemileg lép előrébb. Voltaképpen nem igaz az, hogy az emberi értelem nem tudja megtalálni a transzcendenst, a Teljes Valóságot. Látható, hogy van olyan yoga út, mely tisztán szellemi és ezzel a fegyelemmel élő ember pusztán az eszét és az intuitív képességét használva be tud lépni a transzcendens szférába. Ez nagyon kevesek kiváltsága.

Azért, hogy tisztázzuk a dolgot, a Tantra nem a Patanjali yogát tartja Yogának. Vagyis, amikor azt mondjuk, hogy Sāṃkhya-yoga és módszere, az a Patanjali féle yoga. A fentiekben fel lett sorolva nagyjából az összes – mert részben tárgyalja -, de igazából ez azért lényeges, ha tisztázni szeretnénk, hogy megértsük milyen yogát hív a Tantra rendszere gyakorlati segítségül a fejlődésbe. Fontos tudni, hogy a Sāṃkhya fejezetének gyakorlati megvalósító leírása az tükör-párhuzamos Patanjali Yoga-sūtra-ival. Tehát a Sāṃkhya-t ez a misztikus yoga út segít megvalósítani. A Tantra esetében viszont a yoga módszer egészen mást jelent, amit metafizikainak tekintünk.

Ez a metafizikai szempont nem más, mint a Tantra realizációja. Tulajdonképpen ez maga a yoga praxisa, aminek módszere, hogy metafizikai a nyelvezete. Mire idáig elérünk, úgy kell beszélnünk

(szanszkritül), mint hogyha a magyaroknak azt mondanánk, hogy holnaptól mindenki át áll a képírásra. Tehát befejezi ezt a lineáris írást és hirtelen piktogramokban kell írnia és gondolkodnia. Amikor azt mondjuk, hogy a Tantrának metafizikus vagy szakrális nyelvezete van – mivel egy nem e világi dimenzióba kezd beléptetni bennünket -, nem működnek az anyagi relatív fogalmak. Tehát meg kell ragadni őket egy-egy plasztikus képpel, s ezért ki kell alakítanunk az elménkben egy eddig nem ismert módszert, aminek a segítségével tudunk közlekedni a nem e világi dolgokban. Képes rá az elme. Egyébként az anyagi világ is efelé tart, csak lassan. Mert mindegy, hogy Budapesten szállunk le a repülőről vagy Hollandiában, vagy Japánban - a poggyászmegőrzőben és az illemhelyeken -, már mindenütt az utazás felgyorsulása miatt piktogramokban vannak a jelzések.

Ennek a segítségével arra fogunk rájönni, hogy az elménk természetes állapota az nem a relatív síkon való működésről szól, hanem az elvonatkoztató gondolkodás módszeréről, azaz metaforákban, szimbólumokban, a szanszkrit nyelv (mātṛkācakra) felé való haladásról. Ez maga a Tantra lényege. Ez maga az ige, mint hogy ha János evangéliumát hallanánk: „Kezdetben vala az ige.” Itt kezdődik az Oṃ-nak a tanítása, vagy ha valaki hallotta a Gayatri mantrát, ami olyan, mint egy hordozó rakéta. Mintha elkezdenénk ettől elemelkedni, s akkor jönnek azok a nem e világi élmények, a hol a yogī ki tud lépni a testéből. Ahol egészen más dimenziókat pillant meg.

A Tantrát úgy is hívják, hogy Āgama, amely azt jelenti, hogy „ami jön, ami leérkezik”. Azért is, mert megpróbálja az ember szó szerint megragadni a változatlan és Örökké Való transzcendens Lény Természetét. A Teljes Valóság szemtől-szembe. Ez a célja a Tantrának. Idáig eljutva már kimeri mondani a keresőnek, és itt az ember szíve is beledobban. Felhozza a tanítványt arra a szintre, hogy hogyan készüljön fel a Legfelsőbbre való tényleges találkozásra. Ezen a szinten már egy olyan Lénnyel kerülünk kapcsolatba, aki túllétezik az összes törvényén (svātantrya).

„A Legfelsőbb Úr: Paramaśiva, a Teljes Valóság. Az Ő Természete: a Tudatosság, Prakasa és Vimarsa Esszenciális Lényegisége. Ő az, ki tagadhatatlan, mindig jelenlévő valóság, ki szubjektumként látszik, s objektumként is, pl.: kék vagy élvezet. S e kettő elkülönültnek látszik, lényegében Egy. Ez a Ragyogó Hatalma a Szabad Akaratnak (Svatantrya), mely nem különbözik az Univerzális Tudatosságtól (Samvit), s mely sohasem fedi el a Legfelsőbb Valódi Természetét. Ez a SvatantryaVada.”

/Abhinavagupta – Īśvara Pratyabhijñā Kārikā Vivrtti Vimarsini 1.9/